

Respons

Tadsjikistan: Asylsøknad i andre land

- Er det straffbart å søke asyl i et annet land i henhold til Tadsjikistans lovgivning?

Et migrerende folk

Tadsjikistan er et fattig land med en dårlig økonomi.

Av en befolkning på åtte millioner innbyggere,¹ er svært mange sesongarbeidere eller gjestearbeidere i utlandet. De reiser altså i stor grad ut og inn av Tadsjikistan.

Landguiden (u.å.) opplyser at opp mot 1,5 millioner tadsjikere arbeider i utlandet. Det tilsvarer ca. en tredjedel av alle i arbeidsfør alder. Dersom vi bare ser på den mannlige befolkningen, er andelen enda høyere.

Freedom House (2013, s. 532) hevder at det er 1-1,5 millioner mennesker som arbeider utenlands, særlig i Russland.

RIA Novosti (2013) henviser til offisielle kilder i Tadsjikistan og hevder at tallet er 800 000, hvorav de aller fleste arbeider i Russland. Kilden opplyser videre at verdien av det gjestearbeiderne sender til hjemlandet, utgjør 47 prosent av landets BNP.

IOM (2013, s. 1) henviser til undersøkelser som sier at 60 prosent av alle tadsjikiske gjestearbeidere i Russland oppholder seg og arbeider der uten godkjente papirer.

Tadsjikiske asylsøkere i Norge

Et relativt lite antall tadsjikiske statsborgere søker asyl i Norge, ifølge offisiell statistikk fra UDI. I tiårs-perioden 2004-2013 søkte til sammen 118 personer asyl. Det laveste antall per år var i 2006 og 2007 med én asylsøker hvert år. De høyeste ankomstene var i 2009 og 2010 med henholdsvis 26 og 29 søkere (UDI 2014a). I de fem første månedene i 2014 kom det fire asylsøkere (UDI 2014b).

¹ Befolkningen er ung, nesten 40 prosent er under 15 år (Landguiden u.å.).

Lovverket

Tadsjikistan har to større lover som inneholder straffebestemmelser, Criminal Code (1998) og Administrative Code (2008). (Den siste dekker de mindre alvorlige lovbruddene.) Landinfo kan ikke se at det er bestemmelser i disse to lovene som eksplisitt gjør det straffbart å søke asyl i et annet land.

Det å søke asyl, vil kunne innebære at søker gir opplysninger om hjemlandet. Asylsøkere vil for eksempel kunne komme til å uttale seg i negative ordelag om presidenten. Ifølge Criminal Code (1998, § 137) er det straffbart å ærekrenke presidenten. Spørsmålet blir da om disse uttalelsene vil tilflytte myndighetene i Tadsjikistan, og hvordan de eventuelt blir oppfattet eller tolket. Men det å søke asyl i seg selv, vil ikke være straffbart.

To kilders syn på straffbarheten av å søke asyl

En sentral internasjonal organisasjon i Dusjanbe (e-post, mars 2014) opplyser at den aldri har hørt om at noen har blitt straffet for å ha søkt asyl i et annet land: «If the person doesn't have any criminal records and is not under the criminal search as a result of criminal offence then there is no reason to punish him only because he has applied for asylum.»

En advokat i Dusjanbe (e-post mars 2014) som arbeider med menneskerettigheter, opplyser at det ikke er straffbart å søke asyl, verken etter Criminal Code eller Administrative Code. Kilden opplyser videre at dersom det blir kjent at en person har søkt asyl i et annet land, vil vedkommende ganske sikkert bli innkalt til politiet ved hjemkomst og spurt om hvorfor han søkte asyl. Den videre oppfølgingen vil da være avhengig av hva som kommer ut av utspørringen.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- [Criminal Code] (1998, 21. mai). *Criminal Code of the Republic of Tajikistan*. Tilgjengelig fra <http://cis-legislation.com/document.fwx?rgn=2324> [lastet ned 11. april 2014]
- [Administrative Code] (2008, 31. desember). *The Code of the Republic of Tajikistan About Administrative Offences*. Tilgjengelig fra <http://cis-legislation.com/document.fwx?rgn=26352> [lastet ned 11. april 2014]

Respons Tadsjikistan: Asylsøknad i andre land

- Freedom House (2013). *Nations in Transit 2013 – Tajikistan*. Washington D.C.: Freedom House. Tilgjengelig fra <http://freedomhouse.org/sites/default/files/NIT13TajikistanFinal.pdf> [lastet ned 2. mai 2014]
- Landguiden (u.å.). *Tadzjikistan: Befolkning & språk*. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet. Tilgjengelig fra <http://www.landguiden.se/Lander/Asien/Tadzjikistan/Befolkning-Sprak> [elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 2. mai 2014]
- IOM (2013). *Tajik migrants with re-entry bans to the Russian Federation*. Dusjanbe: IOM. Tilgjengelig fra http://publications.iom.int/bookstore/free/Tajik_Migrants_Report_15Jan.pdf [lastet ned 11. april 2014]
- RIA Novosti (2013, 25. januar). Tajik migrants in Russia send \$3.8 bln home. *RIA Novosti*. Tilgjengelig fra <http://en.ria.ru/world/20130125/179026395/Tajik-Migrants-in-Russia-Send-38-Bln-Home.html> [lastet ned 2. mai 2014]
- UDI (2014a). *Årsrapport 2013*. Oslo: UDI. Tilgjengelig fra <http://www.udi.no/statistikk-og-analyse/arsrapporter/arsrapport-2013/> [lastet ned 20. mai 2014]
- UDI (2014b, juni). Asylsøknader fordelt på statsborgerskap (2014). Oslo: UDI. Tilgjengelig fra <http://www.udi.no/statistikk-og-analyse/statistikk/asylsoknader-fordelt-pa-statsborgerskap-januar-2014/> [lastet ned 3. juli 2014]

Muntlige kilder

- Internasjonal organisasjon i Dusjanbe. E-post, 5. mars 2014.
- Advokat i Dusjanbe. E-post, 5. mars 2014.²

© Landinfo 2014

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

² Svaret ble sendt via en menneskerettighetsorganisasjon i Sentral-Asia.